

Preses relīze

Luksemburgā, 2017. gada 19. septembrī

ES ir jāsamazina emisijas un arī jāpielāgojas klimata pārmaiņām – brīdina revidenti

Eiropas Revīzijas palātas publicētajā jaunajā vispārējā stāvokļa apskatā par ES rīcību enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā teikts, ka efektīva rīcība enerģētikas jomā ir būtiska klimata pārmaiņu izraisīto problēmu risināšanai. Enerģijas ražošana un izmantošana veido 79 % no ES siltumnīcefekta gāzu emisijām, norāda revidenti. Pat tad, ja siltumnīcefekta gāzu emisijas izdodas sekmīgi samazināt, ir nepieciešams pielāgoties klimata pārmaiņām. Līdz gadsimta beigām Eiropas klimats ievērojami atšķirsies no pašreizējā arī tad, ja saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķi temperatūras pieaugums tiks ierobežots zem 2°C atzīmes.

Vispārējā stāvokļa apskatā ir aplūkota ES darbība, sniegts kopsavilkums par svarīgāko Eiropas Revīzijas palātas un ES valstu revīzijas iestāžu veiktajās revīzijās un apzinātas galvenās problēmas, lai iegūtu informāciju gan likumdošanas debatēm, gan turpmākam revīzijas darbam.

Revidenti uzsver, ka enerģētika un klimata pārmaiņas ir cieši savstarpēji saistītas, jo enerģijas ražošana no fosilā kurināmā un enerģijas izmantošana transportam, rūpniecībā, mājsaimniecībās un lauksaimniecībā kopā veido 79 % no ES siltumnīcefekta gāzu emisijām. Daudzus no šiem jautājumiem vislabāk var atrisināt, dalībvalstīm strādājot kopīgi, un ES darba kārtībā tiem ir augsta prioritāte.

"Eiropas Savienībai ir jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas un arī jāpielāgojas mainīgajam klimatam. Pašreizējās prognozes liecina, ka 2030. un 2050. gada mērķu sasniegšanai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā ir vajadzīgs vēl lielāks progress. Pareizi prognozēt un plānot pielāgošanos, lai samazinātu nepieciešamību reaģēt uz notikumiem novēloti, kas sadārdzina izmaksas, — tas ES un dalībvalstīm būs grūts uzdevums," teica par šā apskata sagatavošanu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Phil Wynn Owen.

Revidenti uzskata, ka enerģētikas jomā svarīgs ES rīcības virziens ir iekšējā tirgus izveide, lai nodrošinātu gāzes un elektroenerģijas brīvu plūsmu un neierobežotu tirdzniecību visā ES. Iekšējā enerģijas tirgus mērķis ir īstenot ES enerģētikas politikas mērķus, lai nodrošinātu cenas ziņā pieejamu, konkurētspējīgu, ilgtspējīgu un drošu enerģiju izmaksu ziņā lietderīgā veidā. Neraugoties uz ievērojamo progresu dažos ES reģionos, iekšējā enerģijas tirgus izveide joprojām nav pabeigta.

Klimata pārmaiņu jomā ES darbība ir galvenokārt vērsta uz siltumnīcefekta gāzu emisiju

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto vispārējā stāvokļa apskatu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

samazināšanu. ES ir apņēmusies samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 20 % līdz 2020. gadam un par 40 % līdz 2030. gadam. Līdz 2050. gadam ES ir iecerējusi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt par 80 %–95 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Dažādās nozarēs piemēro atšķirīgas siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pieejas. Ieviešot emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, ES ir noteikusi kopējo emisiju robežvērtību dažām energoapgādes nozarēm, energoietilpīgām rūpniecības nozarēm un lidojumiem EEZ iekšienē. Izveidojot emisijas kvotu tirgu, tā ir “noteikusi oglekļa cenu”. Pārējām nozarēm šī pieeja paredz samazināt emisijas, nosakot samazināšanas mērķus katrai dalībvalstij.

Revidenti uzskata, ka bez ievērojamiem papildu centieniem ES 2030. un 2050. gada emisiju samazinājuma uzdevumi un mērķi netiks sasniegti un ieguldījums ir jāsniedz visām tautsaimniecības nozarēm. Lai sasniegtu 2030. gada mērķus, gada griezumā emisiju samazinājuma centieni nākamajā desmitgadē būs par pusi jāpalielina. Tomēr vislielākās izmaiņas būs jāievieš pēc 2030. gada, kad emisiju samazinājuma rādītājam būs 3–4 reizes jāpārsniedz vēsturiskie līmeņi, lai sasniegtu 2050. gada mērķi.

Eiropas Savienības 2013. gada pielāgošanās stratēģija mudina dalībvalstis rīkoties, taču tā nepadara rīcību obligātu.

Ir izskatīti 269 ES un dalībvalstu revīzijas ziņojumi. Neraugoties uz straujo izaugsmi atjaunojamo energoresursu jomā un to izmaksu samazināšanos visā pasaulē, enerģētikas jomas revīzijās ir atklājusies nepietiekama izmaksu lietderība un ierobežojumi, kas kavē ieguldījumus. Energoefektivitātes revīzijās tiek regulāri konstatētas ar izmaksu lietderību saistītas problēmas. Kodolenerģijas jomā revīzijās ir atklāti ievērojami izmaksu pieaugumi un kavējumi. Revīzijas ir arī parādījušas, ka nenotiek pietiekama pāreja uz mazoglekļa transportu. Revīzijās par pielāgošanos klimata pārmaiņām galvenā uzmanība ir bijusi pievērsta plūdiem. Šajā jomā revidenti atklāja problēmas attiecībā uz plūdu novēršanu, aizsardzību pret plūdiem un reaģēšanu plūdu gadījumā.

Revīzijas darbs līdz šim bijis ierobežots tādās svarīgās jomās, kā, piemēram, pielāgošanās klimata pārmaiņām, ES un valstu siltumnīcefekta gāzu pārskats, emisijas ceļu transporta un lauksaimniecības jomās.

Vispārējā stāvokļa apskatā ir identificētas septiņas galvenās problēmas: enerģētika un klimata pārmaiņu pārvaldība; uz pierādījumiem balstīta politika; enerģētikas pārkārtošana; pētniecības un inovāciju efektīva izmantošana; plānošana saistībā ar pielāgošanos un pielāgošanās īstenošana; finansējums; ES iedzīvotāju iesaistīšana.

Piezīmes izdevējiem

Ja salīdzinājumā ar pirmsindustriālo līmeni temperatūra paaugstināsies par 2 °C, tad līdz 2071.–2100. gadam Eiropas klimats ievērojami atšķirsies no klimata 1961.–1990. gadā. Šis 2 °C paaugstināšanās scenārijs ir pasaules vidējais rādītājs. Pat tad, ja tas tiks sasniegts, konkrētos reģionos temperatūra paaugstināsies daudz vairāk nekā par 2 °C. Līdz 2071.–2100. gadam dažās Skandināvijas daļās ziemas temperatūra varētu paaugstināties vidēji par 5–8 °C salīdzinājumā ar temperatūru 1961.–1990. gadā. Vasarā temperatūra varētu paaugstināties vidēji par 3–4 °C lielākajā daļā Spānijas un Skandināvijas ziemeļos. Līdz 2071.–2100. gadam dažos Centrāleiropas un Skandināvijas reģionos ziemas nokrišņu daudzums varētu palielināties par vairāk nekā 25 % salīdzinājumā ar 1961.–1990. gadu. Vasaras nokrišņu līmenis lielākajā daļā ES Vidusjūras piekrastes varētu samazināties par vairāk nekā 50 %.